

paa anden Maade havt Leilighed til at udtale sig om de foreløbige Love og deres Karakter. Hvad udtales der da i denne Betænkning? Det er en Betænkning, der er afgiven i 1857 og findes i Tidenden Sp. 181. Der siges for det Første, at disse foreløbige Love ikke forelægges Rigsdagen til Efterretning, men til Vedtagelse eller Stadfæstelse, og der siges dernæst — ja, jeg maa helst oplæse Ordene med den høitærede Formands Tilladelse. Det er ikke saa Meget, og saa bliver jeg fri for at udvikle, hvad der staar, lige som jeg ogsaa tror, at det vil forklare det, naar jeg oplæser det. „Enhver Rigsdagen forelagt foreløbig Lov er altsaa et Lovforslag, som vel samtidig dermed vedbliver at gjælde som foreløbig Lov, indtil dens Skjebne er afgjort, men bortfalder som saadan, saasnart en af Rigsdagens Afdelinger forkaster den, eller Kongen negter sit Samtykke til de Forandringer, med hvilke begge Thingene maatte have vedtaget samme, eller en endelig Lov træder i den foreløbige Lovs Sted, eller den Rigsdag, for hvilken den har været forelagt, stilles ad, uden at noget af disse Tilfælde er indtraadt.“ Lehmann var Ordfører for dette Udvalg. De foreløbige Love kunne altsaa efter dette Udvalgs Mening ikke overleve en Rigsdagsamling. Madvig, som var Medlem af dette Udvalg, har ogsaa senere udtalt dette paa en anden Maade. Nu er det jo saaledes, at disse Love have været forelagte i det andet Thing ved privat Initiativ og ere bleve forkastede. Det private Initiativ har af ansete Statsretslærere været erkjendt som gyldigt, saaledes forstaaet, at naar en foreløbig Lov var forkastet af et af Thingene efter privat Indbringelse, var Loven dermed forkastet; men disse foreløbige Love have overlevet den ene Rigsdagsamling efter den anden. Nu veed jeg meget vel, at man vil henvise til Højesteretsdommen af 1886, jeg tror, den var af 15de Oktober, men skulde jeg hufte feil i den Henseende, gjør det jo mindre til Sagen. Uden at komme ind paa en juridisk Drøftelse, — dertil har jeg hverken Lyst eller Evne — skal jeg gjøre den Bemærkning, at det vistnok har været en temmelig anerkjendt Sætning, at en Dom kun skaber Ret for et enkelt Tilfælde; men den giver ikke, om jeg saa maa udtrykke mig, nogen Afgjørelse for andre Tilfælde. Det skal jegsmidlertid, som sagt, ikke komme nærmere ind paa, jeg kjender flere af de ærede Herrer's Opfattelse i saa Henseende. Jeg har jo kun paabaeraabt mig, at et andet Things Udvalg, fortjente Statsretslærere, have havt den samme Opfattelse, at det private Initiativ var gyldigt i disse Tilfælde. Det er derimod en ganske anden Side af Sagen,

jeg agter at fremdrage. Dette ærede Thing og særlig den ærede 5te Landthingsmand for 1ste Kreds (Krieger), som i ikke ringe Grad førte Ordet her i Thinget i 1877, da vi kom ind paa den første provisoriske Finantslov, bebreidede Folkethinget, at det vilde søge at gjennevtvinge Ting paa Finantsloven, der skulde ordnes ved særlig Lov, og det Samme blev forsaavidt ogsaa bebrejdet fra Confeilspræsidentens Side. Det høitærede Medlem nævnte den Gang, at det overhovedet ikke gif an, at man paa Finantsloven greb ind i eller rokkede ved Institutioner, der have Hævd enten ifølge Lov eller Sædvane, men Sligt maatte overlades til særlig Lov, og overhovedet blev det jo meget stærkt urgeret, som det er sket gjentagne Gange her i Thinget, at det ene Thing ikke maa udøve Tvang imod det andet. Deri er jeg fuldstændig enig, og det forekommer mig i det Hele, at det konstitutionelle Liv fordrer en fri Forhandling mellem Thingene. Nu synes det mig, at forsaavidt dette skal fastholdes, at der skal gives Bevillinger paa Finantsloven til de foreløbige Love, og at uden det udkommer der ingen regelmæssig Finantslov — de foreløbige Love ere jo ogsaa af ansete Statsretslærere og Andre betragtede som Forslag i Forhold til Thingene — da er man i Færd med at gjøre sig skyldig i det Samme, som man har bebrejdet det andet Thing, at det har villet overfor Ministeriet og dette Thing, naar det har villet tvinge igjennem paa Finantsloven særlige Ting, som kun burde ordnes ved særlig Lov. Det forekommer mig, at her er det Samme til Stede; der kan ikke være Tvivl om, at de Lovforslag, der foreligge for os, om Gendarmkorpset og andre Ting, til hvilke der forlanges Penge, skulle ordnes ved særlig Lov. Nu siger man: Ja, men der er jo udstedt en foreløbig Lov; men denne foreløbige Lov har, saavidt jeg veed, ligget her i Thinget ikke saa ganske kort Tid; skulde det nu ikke være paa Tiden, at det andet Thing fik denne Lov saavel som adskillige andre til fri Forhandling. Derved vilde Knuden løses ogsaa paa Finantsloven, og den vilde løses netop paa en Maade, hvorved der ikke blev udøvet nogenjombest Tvang til nogen Side, og Tvangen kan jo være af forskjellig Art. Derved forekommer det mig unegtelig, at Knuden vil løses; thi det kan jo da ikke være Meningen — og det har heller ikke det ærede Ministerium udtalt — at en foreløbig Lov, naar den er udstedt, skal blive bestaaende saa længe, indtil den enten vedtages, eller noget Andet sættes i Stedet. Da den foreløbige Lov udkom, mente jo det høitærede Ministerium selv